

УДК 342.95

Альона Сергіївна БАХАЄВА,

кандидат юридичних наук,

Харківський національний університет внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6498-2213>

ЧОЛОВІК ЯК ЖЕРТВА ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА

Світова спільнота дуже активно пропагує нетерпимість до проявів домашнього насильства, роблячи акцент на уразливості жінок та дітей. Чоловіки, як і жінки, можуть зазнавати домашнього насильства у будь-якій з форм: психологічній, фізичній, економічній та сексуальній, але поширеність насильства проти чоловіків та фактори ризику його на сьогоднішній день мало вивчені.

Статистика Мексики свідчить, що у 25 % жертвами домашнього насильства є чоловіки. У Кенії, Нігерії чи Гані безробіття та бідність регулярно викликають насильство з боку жінок-партнерів. У Німеччині чоловіки є жертвами домашнього насильства майже у 20 % [1].

Найчастіше чоловіки зазнають економічної та психологічної форми домашнього насильства від свого партнера, яке може відображатися у вигляді постійних докорів, принижень, маніпулювань, надмірного контролю, обмеження користуватися речами спільного побуту та матеріальними благами, тощо. Фізичне насильство відносно чоловіка збільшує вірогідність отримання тяжких травм у зв'язку з тим, що жінки, зазвичай, фізично слабкіші ніж чоловіки, в наслідок чого при застосуванні сили вони можуть використовувати сторонні предмети з високим ризиком травмування.

Вперше, проблему визнання чоловіка жертвою домашнього насильства було висвітлено Сюзанною Штейнметц у праці «Синдром побитого чоловіка» («The Bettered Husband Syndrome») у 1977 році. Вона зазначила, що прагнення чоловіка не бути підконтрольним жінці пояснює їх небажання визнавати свою вразливість стороннім особам. Саме через сором виглядати слабким та стереотип, що чоловік не може бути жертвою домашнього насильства вони не звертаються за допомогою [2], що у подальшому може стати причиною психічних розладів, алкогольної чи наркотичної залежності, схильності до суїциду та смерті. Фахівець у сфері психології Мальком Дж. Джордж стверджував, що через більшу кількість жертв жіночої статі жертв чоловічої статі ігнорують [4].

Взагалі за останнє десятиріччя зарубіжними науковцями було проведено достатньо багато досліджень, у яких обговорювалась

проблема вчинення домашнього насильства над чоловіками. Більшість вчених наголошували на тому, що суспільство не приділяє належної уваги жертвам-чоловікам та навіть висміює їх, а у ЗМІ можна побачити жартівливі ролики, де жінка є кривдником, а чоловік – жертвою. Жертви чоловічої статі заслуговують на той самий рівень підтримки, який отримують жінки-жертви, як з точки зору надання послуг, так і адвокатської діяльності.

Уряд Німеччини пішов далі та у 2019 році презентував першу в світі програму допомоги чоловікам-жертвам домашнього насильства, у рамках якої було створено спеціалізовану «гарячу лінію» та Інтернет-платформу для жертв чоловічої статі [1].

За статистикою в Україні протягом 2019 року зафіксовано понад 130 тисяч звернень громадян з приводу домашнього насильства, з них 10% – звернення від чоловіків [3]. Але, не зважаючи на вищевикладене, майже всі рекламні та інформаційні матеріали спрямовані на жінок-жертв та дітей, що йде в розріз з концепцією гендерної рівності.

Список бібліографічних посилань

1. Men as victims of domestic violence. URL: <https://www.dw.com/en/men-as-victims-of-domestic-violence-i-was-paralyzed/a-55472456> (дата звернення: 13.04.2021)

2. Suzanne S., 1977. The Bettered Husband Syndrome. *Victimology: An International Journal*. Vol. 2. P. 499-509.

3. Кожна 5 жінка в Україні стикається з тією чи іншою формою насильства, - Юлія Соколовська / Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/news/18311.html>

4. George M., 1994. Riding the Donkey Backwards: Men as the Unacceptable Victims of Marital Violence. *Journal of Men's Studies*. Vol. 3, Iss. 2. P. 137-159. URL: <http://www.fact.on.ca/Info/dom/george94.pdf>

Одержано 07.04.2021